

Uitvaartprognose 2017

GESCHAT AANTAL UITVAARTEN BIJ ESSENHOF TOT 2030

Inhoud

1. Conclusies
2. Sterfteprognose
3. Marktaandeel
Essenhof
4. Ontwikkeling
begraven en cremen
5. Prognose uitvaarten

Bij de Essenhof in Dordrecht kunnen overledenen zich laten begraven of cremen. Hoeveel zijn dat er in 2030? De landelijke ontwikkeling laat een toename van aantal sterften zien. Maar hoe is dat in deze regio? En hoe ontwikkelt het aantal uitvaarten op de Essenhof zich naar verwachting, gegeven de groeiende populariteit van cremen? U leest het in deze uitvaartprognose.

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden stelde in 2014 voor het laatst een uitvaartprognose op voor de Essenhof. Hoe ontwikkelt zich het aantal overledenen uit Dordrecht en omliggende gemeenten dat zich de komende jaren op de Essenhof laat begraven en cremen?

In deze prognose actualiseren we de laatste prognose door rekening te houden met het aandeel overledenen dat zich laat begraven of cremen op de Essenhof, het aantal overlijdens op gemeenteniveau in de laatste drie jaren en de meeste recente prognose over het aantal te verwachten overlijdens.

1 Conclusies

Op basis van de uitgevoerde prognose trekken wij de volgende conclusies:

- Op basis van de voortdurende belangstelling voor cremen en het oplopende sterftcijfer verwachten we dat het aantal uitvaarten bij de Essenhof geleidelijk zal toenemen van 1.700 uitvaarten in 2016 tot ruim 2.400 in 2030. Het aantal crematies stijgt van nog geen 1.400 naar 2.100. Voor de Essenhof is het de vraag of het deze toename kan accommoderen.
- Als we echter zouden veronderstellen dat de voorkeur voor cremen niet verder groeit tot 2030, dan komt het totale aantal uitvaarten in 2030 net onder de 2.000 uit. Dit komt vooral doordat de groei van het aantal crematies veel beperkter is, tot nog geen 1.600.
- Het jaarlijkse aantal overlijdens in het verzorgingsgebied van de Essenhof zal tot 2030 met 1.000 toenemen, van 5.300 nu naar 6.300 in 2030. De groei van het aantal overlijdens is in Dordrecht iets kleiner dan in omliggende gemeenten.
- De voorkeur voor cremen neemt al jaren toe ten koste van begraven en naar verwachting zet deze trend zich door. Het aantal crematies neemt sneller toe dan dat het aantal begravenissen afneemt, mede doordat het verzorgingsgebied van het crematorium groter is dan dat van de begraafplaats. Oftewel, mensen worden minder begraven in de eigen woonplaats, vaker gecremeerd op de Essenhof.

Bouwstenen prognosemodel 2017

- de Primos-prognose (ABF Research) met de verwachte jaarlijkse sterfte per gemeente;
- het daadwerkelijke jaarlijkse sterftcijfer per woongemeente volgens het CBS (en dus niet geteld naar de gemeente van overlijden, zoals het geval is bij het overlijden in een ziekenhuis);
- het jaarlijkse aantal begravenissen en crematies op de Essenhof van personen naar gemeente 2008-2016;
- uit stap twee en drie volgt het aandeel overledenen dat voor een begrafenis of uitvaart bij de Essenhof kiest (het marktaandeel). We maken vervolgens een schatting van de ontwikkeling van dit marktaandeel tot 2030;
- de verwachte ontwikkeling in het marktaandeel begravenissen en crematies op de Essenhof per gemeente, gecombineerd met het verwachte sterftcijfer per gemeente, leidt tot de prognose van het aantal uitvaarten tot 2030.

Het verzorgingsgebied van de Essenhof omvat voornamelijk de gemeenten in Drechtsteden, de Hoekse Waard, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de drie gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR-gemeenten).

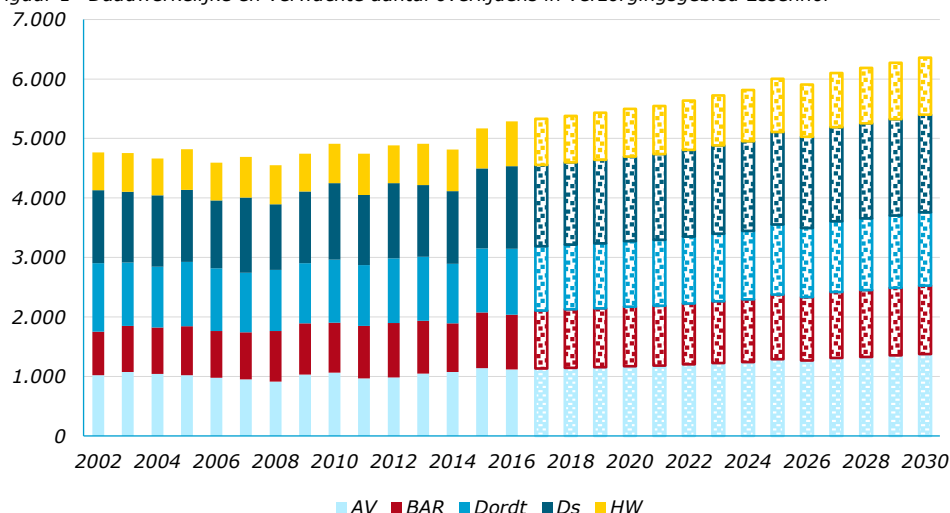

2 Sterfteprognose

We kijken hier naar het aantal verwachte overlijdens in het verzorgingsgebied van de Essenhof. Het verzorgingsgebied omvat de gemeenten in de Drechtsteden, de Hoekse Waard, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de drie gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. In totaal 93% van de sinds 2010 op de Essenhof begraven, en zelfs 96% van de gecremeerde personen, woonde voor hun overlijden in dit verzorgingsgebied.

Het aantal overlijdens in het verzorgingsgebied loopt naar verwachting op van 5.300 in 2013 tot 6.300 in 2030 (+19%; vergelijkbaar met landelijk). We zien deze groei in alle regio's terug. Alleen in Dordrecht valt het wat lager uit vanwege de jongere bevolking (+13%, oftewel van 1.080 per jaar nu naar 1.230 in 2030). Deze sterfteprognose levert grosso modo hetzelfde beeld op als in 2014 (toen nam tot 2025 het aantal sterfgevallen toe tot 6.000).

Figuur 1 Daadwerkelijke en verwachte aantal overlijdens in verzorgingsgebied Essenhof

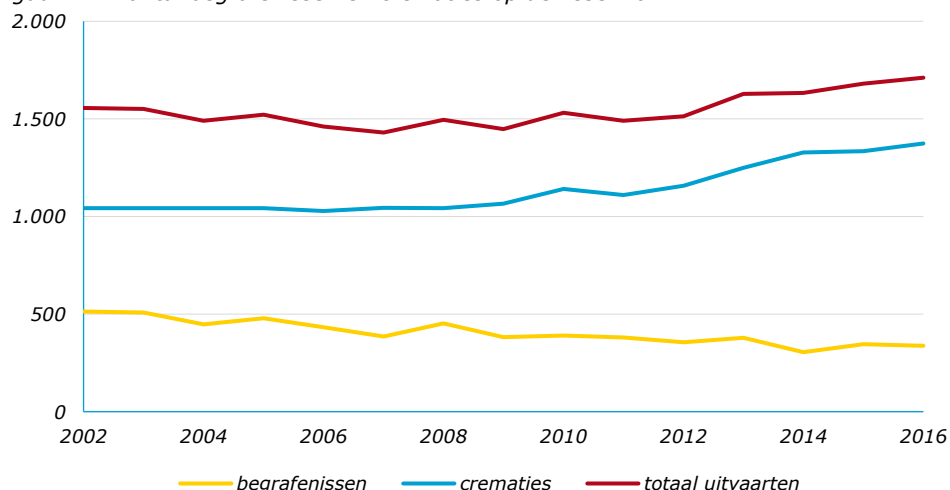
3 Marktaandeel Essenhof

In deze paragraaf bekijken we de ontwikkeling van het aantal uitvaarten op de Essenhof tot 2016 en het aandeel overledenen waarvoor een uitvaart op de Essenhof wordt gehouden.

Aantal uitvaarten

Het totaal aantal uitvaarten op de Essenhof doorbrak in 2013 voor het eerst de grens van 1.600 (figuur 2). Deze toename leek tijdelijk te zijn vanwege de tijdelijke sluiting van het crematorium in Rotterdam-Zuid. Nu, drie jaar later, blijkt de toename structureel van aard te zijn geworden. Het aantal uitvaarten is zelfs verder toegenomen, tot 1.709 in 2016. De reden hiervan blijkt uit figuur 2: het aantal crematies neemt sneller toe dan dat het aantal begravenissen daalt.

Figuur 2 Aantal begravenissen en crematies op de Essenhof

Crematoria in de 'nabijheid' van de Essenhof zijn:

Schiedam
Spijkenisse
Rotterdam (2x)
Capelle aan den IJssel
Nieuwegein
Breda
Oosterhout

In Dordrecht bevindt zich één andere begraafplaats, namelijk de Rooms-Katholieke begraafplaats aan de Reeweg. Hier laten zich jaarlijks zo'n 25 overleden Dordtenaren zich begraven.

Niet alle personen uit Dordrecht die overlijden kiezen voor een begrafenis of crematie op de Essenhof. Aan het begin van deze eeuw ging het om zo'n 6% van de overledenen. In de periode 2005-2012 steeg dit naar 11%. Sindsdien lijkt het te stabiliseren rond 10% (oftewel jaarlijks ongeveer 100 overleden Dordtenaren).

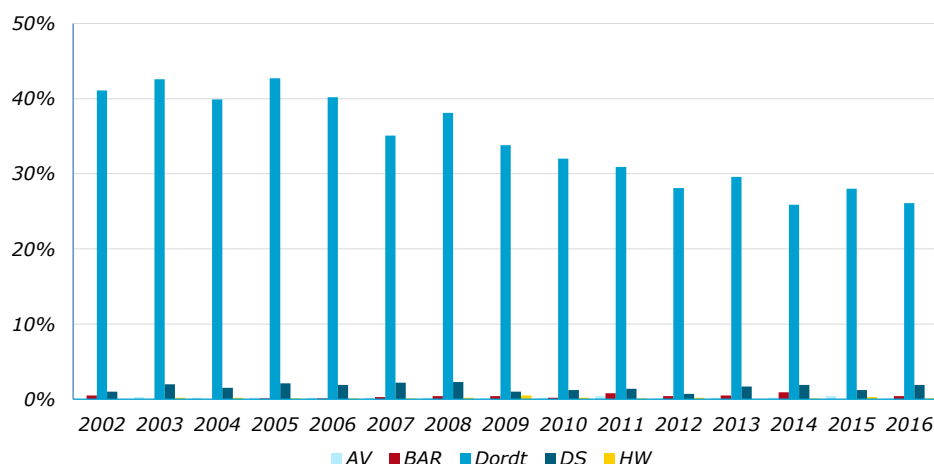
Aandeel overleden met uitvaart bij de Essenhof

Welk deel van de overledenen uit het verzorgingsgebied wordt op de Essenhof begraven of gecremeerd? Hiervoor baseren we ons op de cijfers die de Essenhof sinds 2002 heeft aangeleverd en de feitelijke sterftcijfers van het CBS.

Uit figuur 3 blijkt duidelijk dat:

- vooral overledenen uit Dordrecht zich op de Essenhof laten begraven. De sinds 2008 dalende lijn laat in 2013 en 2015 een opleving zien. Op de langere termijn zal de afname zich gestaag voortzetten. Tegelijkertijd verwachten we dat er altijd wel een groep overblijft die kiest voor begraven.
- overledenen uit de andere gebieden laten zich nauwelijks begraven op de Essenhof, en hier is evenmin een opvallende ontwikkeling in zichtbaar. Hierdoor zijn deze staven ook bijna onzichtbaar in figuur 3.

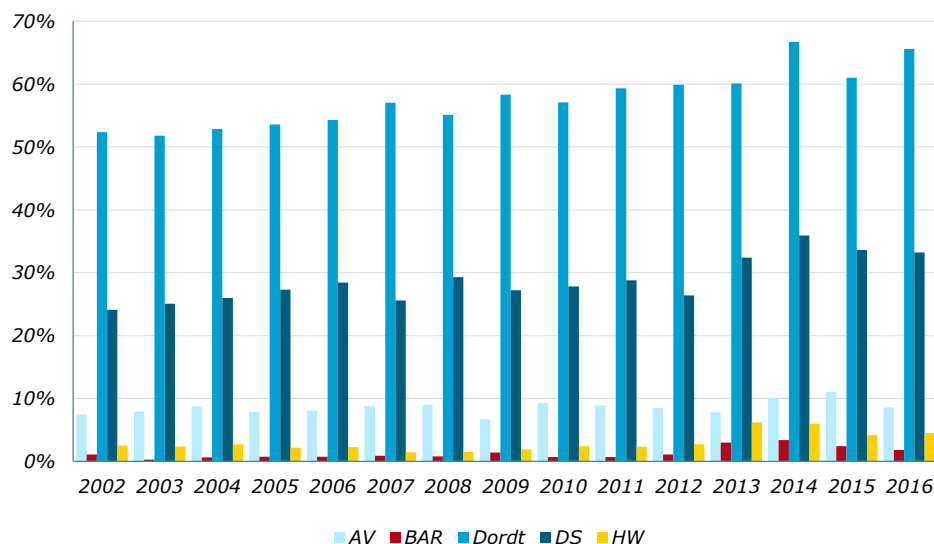
Figuur 3 Aandeel van de overledenen dat zich op de Essenhof laat begraven

Figuur 4 toont het aandeel overledenen dat zich op de Essenhof laat cremieren. Hieruit blijkt dat:

- 2014 een duidelijke uitschieter naar boven was, met name voor het aantal crematies van mensen uit Dordrecht en de overige Drechtsteden. Twee op de drie overleden Dordtenaren lieten zich in dat jaar op de Essenhof cremieren. In 2015 valt het aantal weer terug in de lijn van vóór 2014. Maar 2016 is wederom een positieve uitschieter.
- voor de Drechtsteden, BAR-gemeenten en de Hoekse Waard kunnen we stellen dat het aandeel na 2014 weliswaar wat terugvalt, maar ook dat in 2015 en 2016 het aandeel dat voor cremieren op de Essenhof kiest duidelijk hoger is dan vóór 2014.

Figuur 4 Aandeel van de overledenen dat zich op de Essenhof laat cremieren

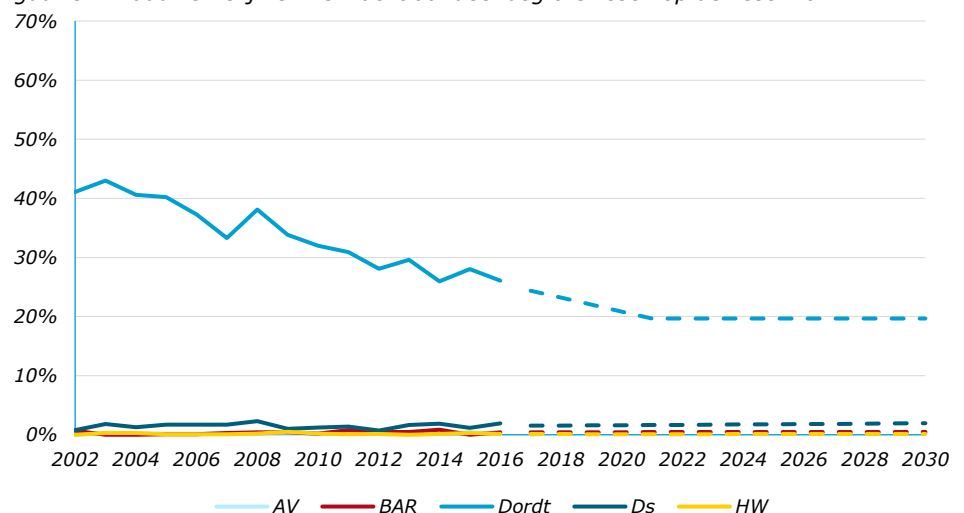
4 Ontwikkeling begraven en cremeren

De prognose van het aantal uitvaarten bij de Essenhof wordt voor een belangrijk deel mede bepaald door de (ook landelijk waarneembare) verschuiving van begraven naar cremeren. Dit leidt per saldo tot een toename van het aantal uitvaarten bij de Essenhof doordat het verzorgingsgebied van de Essenhof voor cremeren veel groter is dan voor begraven: 92% van de sinds 2010 begraven personen komen uit Dordrecht; slechts 55% van de gecremeerde personen. Oftewel, overledenen kiezen minder vaak voor een begrafenis in de eigen woonplaats, vaker voor een crematie op afstand (zoals de Essenhof).

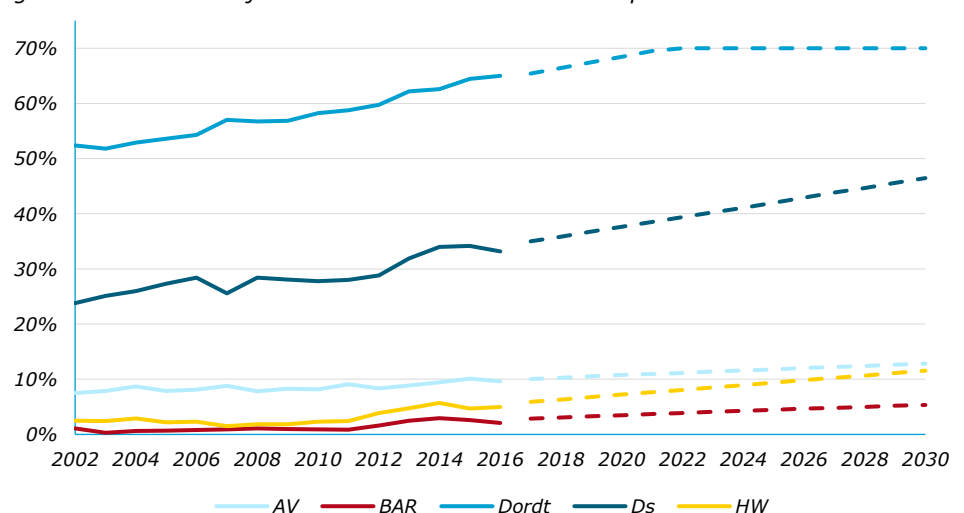
Er zijn geen officiële ramingen beschikbaar over hoe het crematiepercentage zich zal ontwikkelen. Wel is duidelijk dat de belangstelling voor cremeren groeit sinds de jaren '80 van de vorige eeuw. Waar het plafond ligt is onduidelijk. In Noordwest Europa ligt het aandeel dat zich laat cremeren al hoger dan in Nederland. Zo ligt het in Groot-Brittannië en in grote delen van Scandinavië al rond de 70%. Als de landelijke trend zich doorzet, ligt het aandeel in Nederland nog voor 2025 op 70%. De vraag is hoe dit zich verder ontwikkelt.

Op basis van deze indicatie laten wij het aandeel crematies vanuit het verzorgingsgebied van de Essenhof ook verder toenemen in het model. Hierbij rekenen we de lineaire trend voor de jaren 2017 tot en met 2030 door op basis van het aandeel overledenen dat zich in de periode 2002-2016 liet cremeren bij de Essenhof. We berekenen dit ook voor het aandeel dat zich op de Essenhof laat begraven (figuur 5 en 6). We zien dan dat in 2022 70% van de overleden Dordtenaren zich bij de Essenhof laat cremeren. Voor de jaren na 2022 zetten we dit aandeel vast op 70%. Het aandeel Dordtenaren dat zich laat begraven op de Essenhof laten we vanaf dat moment ook niet verder dalen en handhaven we op 20%.

Figuur 5 Daadwerkelijk en verwacht aandeel begrafenis op de Essenhof

Figuur 6 Daadwerkelijk en verwacht aandeel crematies op de Essenhof

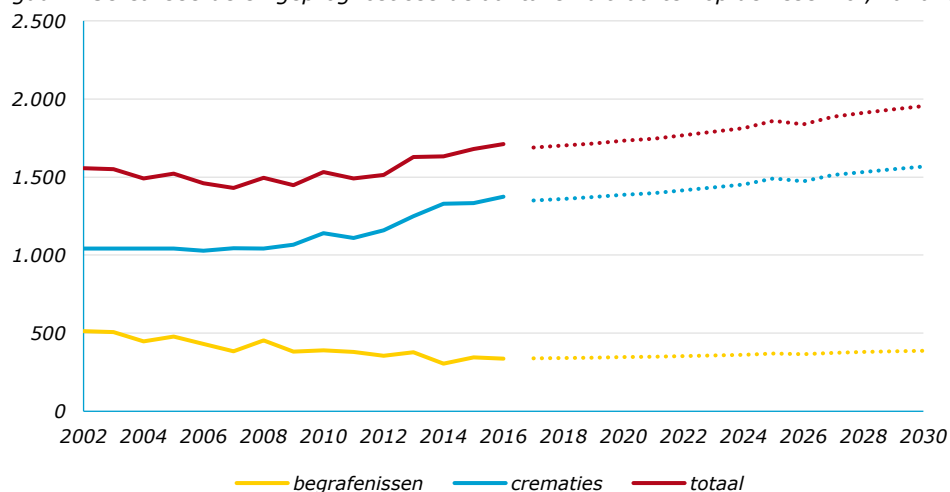
5 Prognose uitvaarten

We presenteren hier in twee varianten de uitkomst van het prognosemodel Essenhof 2017. In beide varianten baseren we ons op het stijgende aantal overlijdens in het verzorgingsgebied van de Essenhof (van 5.300 naar 6.300 in 2030). In variant A houden we de verhouding begraven/cremeren gelijk aan de situatie in 2016. In variant B laten we de toenemende voorkeur van crematies boven begravenissen verder oplopen (zoals ook weergegeven in figuur 6).

Variant A: groei populariteit cremeren stagneert

Stel dat het marktaandeel van de Essenhof vanaf heden tot 2030 gelijk zou blijven, hoeveel begravenissen en crematies zijn er dan op de Essenhof? Met andere woorden, we laten het aantal uitvaarten alleen variëren met de verandering van het sterftecijfer. In dat geval blijft het totale aantal uitvaarten in 2030 net onder de 2.000 (figuur 7). De groei van het aantal crematies blijft beperkt tot nog geen 1.600.

Figuur 7 Gerealiseerde en geprognosticeerde aantallen uitvaarten op de Essenhof, variant A

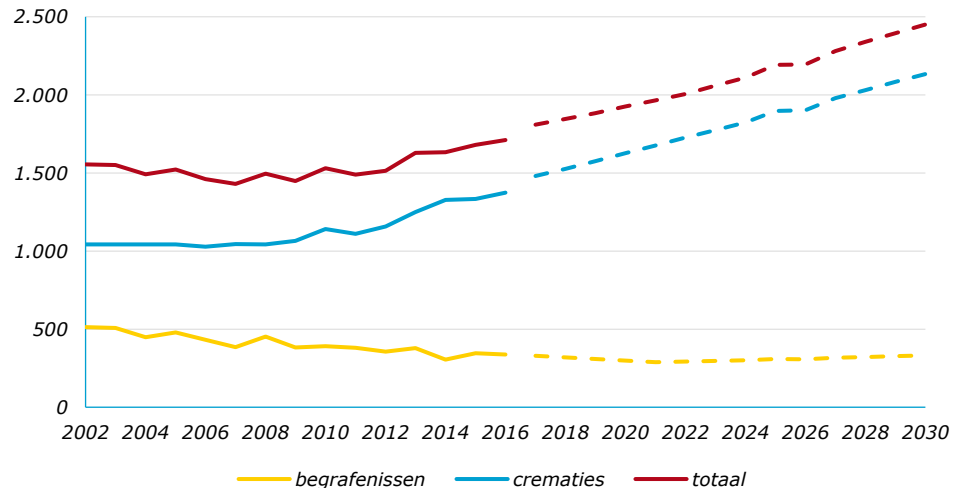
Tabel 1 Sterftes en uitvaarten in getal, feitelijk en prognose variant A

	jaar	sterftes	crematies			begravenissen			uitvaarten		
			Dordt	overig	totaal	Dordt	overig	totaal	Dordt	overig	totaal
feitelijk	2005	4.824	580	463	1.043	435	44	479	1.015	507	1.522
	2006	4.608	572	456	1.028	392	40	432	964	496	1.460
	2007	4.689	570	475	1.045	333	52	385	903	527	1.430
	2008	4.548	568	474	1.042	392	61	453	960	535	1.495
	2009	4.745	592	474	1.066	343	39	382	935	513	1.448
	2010	4.911	605	536	1.141	339	51	390	944	587	1.531
	2011	4.742	605	505	1.110	315	65	380	920	570	1.490
	2012	4.886	652	506	1.158	306	50	356	958	556	1.514
	2013	4.912	647	603	1.250	319	59	378	966	662	1.628
	2014	4.814	668	660	1.328	260	45	305	928	705	1.633
	2015	5.168	658	676	1.334	302	44	346	960	720	1.680
	2016	5.285	724	650	1.374	288	49	337	1012	699	1.711
prognose	2017	5.329	684	665	1.350	292	47	339	977	712	1.689
	2018	5.381	688	672	1.360	294	47	341	982	719	1.701
	2019	5.432	691	680	1.372	295	48	343	987	728	1.715
	2020	5.496	698	688	1.386	298	48	346	997	736	1.732
	2021	5.546	703	694	1.397	301	48	349	1.004	742	1.746
	2022	5.637	712	703	1.415	304	49	353	1.016	752	1.768
	2023	5.725	719	714	1.433	307	50	357	1.026	764	1.790
	2024	5.813	726	725	1.451	310	50	361	1.036	775	1.812
	2025	6.002	743	748	1.491	318	52	369	1.061	799	1.860
	2026	5.905	734	737	1.472	314	51	365	1.048	788	1.837
	2027	6.101	753	760	1.512	322	52	374	1.074	812	1.887
	2028	6.186	763	769	1.532	326	53	379	1.089	822	1.911
	2029	6.273	771	779	1.550	329	54	383	1.101	833	1.933
	2030	6.358	779	787	1.567	333	54	387	1.112	842	1.954

Variant B: groei populariteit cremeren zet door

Figuur 8 toont variant B van de uitvaartprognose: de doorgetrokken lijn de gerealiseerde uitvaarten tot 2017, de stippellijnen het jaarlijkse aantal verwachte uitvaarten van 2017 tot 2030. De verwachting is dan dat het aantal uitvaarten aanzienlijk zal toenemen. Van 1.700 uitvaarten in 2016 tot ruim 2.400 in 2030. Dit komt vooral door de toename van het aantal crematies van 1.374 nu naar ruim 2.100 in 2030. In dezelfde periode daalt het aantal begrafenissen tot zo'n 300 per jaar.

Figuur 8 Gerealiseerde en geprognosticeerde aantallen uitvaarten op de Essenhof, variant B

Tabel 2 Sterftes en uitvaarten in getal, feitelijk en prognose variant B

	jaar	sterftes	crematies			begravenissen			uitvaarten		
			Dordt	overig	totaal	Dordt	overig	totaal	Dordt	overig	totaal
feitelijk	2005	4.824	580	463	1.043	435	44	479	1.015	507	1.522
	2006	4.608	572	456	1.028	392	40	432	964	496	1.460
	2007	4.689	570	475	1.045	333	52	385	903	527	1.430
	2008	4.548	568	474	1.042	392	61	453	960	535	1.495
	2009	4.745	592	474	1.066	343	39	382	935	513	1.448
	2010	4.911	605	536	1.141	339	51	390	944	587	1.531
	2011	4.742	605	505	1.110	315	65	380	920	570	1.490
	2012	4.886	652	506	1.158	306	50	356	958	556	1.514
	2013	4.912	647	603	1.250	319	59	378	966	662	1.628
	2014	4.814	668	660	1.328	260	45	305	928	705	1.633
	2015	5.168	658	676	1.334	302	44	346	960	720	1.680
	2016	5.285	724	650	1.374	288	49	337	1012	699	1.711
prognose	2017	5.329	707	774	1.481	263	65	329	970	839	1.809
	2018	5.381	722	805	1.527	252	66	318	974	871	1.845
	2019	5.432	737	839	1.575	240	67	308	977	906	1.883
	2020	5.496	755	872	1.627	230	69	299	985	941	1.926
	2021	5.546	772	904	1.676	218	70	289	990	974	1.964
	2022	5.637	787	940	1.727	221	72	293	1.008	1.012	2.020
	2023	5.725	795	980	1.775	223	73	297	1.019	1.053	2.072
	2024	5.813	803	1.020	1.823	226	75	301	1.028	1.095	2.123
	2025	6.002	822	1.075	1.897	231	78	309	1.053	1.154	2.206
	2026	5.905	812	1.089	1.901	228	79	308	1.040	1.169	2.209
	2027	6.101	832	1.147	1.979	234	82	316	1.066	1.229	2.295
	2028	6.186	844	1.188	2.031	237	85	322	1.080	1.273	2.353
	2029	6.273	853	1.231	2.083	239	87	327	1.092	1.318	2.410
	2030	6.358	862	1.272	2.133	242	90	332	1.104	1.361	2.465

dr. Bart van der Aa
april 2017

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@rechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumrechtsteden.nl